

DOCUMENTEN VOOR TE LEGGEN OP DE DAG VAN VBM- INSPECTIE

Tijdens deze inspectieronde worden alle PAAZ, EPSI en de functies gespecialiseerde spoedgevallenzorg bezocht. Gelieve voor elke campus met één of meer van deze diensten/functies de hierna vermelde documenten en cijfergegevens snel beschikbaar te hebben op de dag van inspectie. De gevraagde gegevens mogen digitaal of op papier aangeboden worden, behalve de procedures i.v.m. afzondering. Voor deze laatste vragen we om deze op papier aan te leveren met duidelijke aanduiding van de gevraagde passages.

Alvast bedankt om dit te verzamelen voor inzage op de dag van inspectie.

Tijdens deze inspectieronde worden volgende definities gebruikt.

- **Afzondering** is het verblijf van een persoon in een daartoe speciaal voorziene individuele afzonderingsruimte, hetzij in een ander lokaal voor één persoon, welke de persoon niet zelfstandig kan verlaten. Als de zorggebruiker het lokaal wel zelfstandig kan verlaten is er geen sprake van afzondering.

(Het insluiten van een patiënt in een patiëntenkamer is dus ook als afzondering te beschouwen.)

- **Afzonderingskamer** is een specifieke, veilig ingerichte hoogbeveiligde ruimte, welke de persoon niet zelfstandig kan verlaten.
- **Mechanische fixatie** is het aanwenden van mechanische hulpmiddelen bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, welke niet zelfstandig door de persoon kunnen verwijderd worden. Hulpmiddelen voor het ondersteunen of corrigeren van de fysieke houding van de persoon bevestigd aan of in de directe omgeving van de persoon, en die niet zelfstandig door de persoon kunnen verwijderd worden, worden niet beschouwd als mechanische fixatie tenzij deze hulpmiddelen buiten hun oorspronkelijke doelstelling gebruikt worden.

In onderstaande tabellen zijn alle mogelijke diensten voorzien. Verwijder de lijnen voor diensten die niet op deze campus voorkomen.

1 SCHETS VAN DE PRAKTIJK (VOOR DE VOLLEDIGE CAMPUS)

Noteer per psychiatrische afdeling op deze campus het aantal opgestelde bedden en omschrijf de doelgroep.

Naam afdeling	Aantal opgestelde (A-)bedden	Doelgroep
PAAZ 1:		
PAAZ 2:		
PAAZ 3:		
EPSI		

Kan volgens het VBM-beleid afzondering worden toegepast bij patiënten **van** volgende afdelingen?

Toepassing afzondering bij patiënten van	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI	spoed
Is afzondering mogelijk?	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Werd afzondering in de voorbije 2 jaar toegepast?	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Datum meest recente afzondering	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz

Welke ruimtes worden gebruikt voor afzondering van patiënten **van** volgende afdelingen?

Ruimte gebruikt voor afzondering	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI	spoed
Afzonderingskamer op de afdeling	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Aantal afzonderingskamers					
Afzonderingskamer op andere afdeling	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Zo ja, beschrijf					
In patiëntenkamer / patiëntenbox	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Zo ja, beschrijf					

In andere ruimte op de afdeling	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Zo ja, beschrijf					

Kan mechanische fixatie worden toegepast bij patiënten van volgende afdelingen?

Toepassing mechanische fixatie bij patiënten van	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI	spoed
Werd mechanische fixatie in de voorbije 2 jaar toegepast? (ongeacht de indicatie)	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Werd mechanische fixatie in de voorbije 2 jaar toegepast tijdens afzondering ?	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
Datum meest recente mechanische fixatie tijdens afzondering	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz	xx/yy/zz

Tijdens deze inspectieronde wordt verder **enkel mechanische fixatie tijdens afzondering** bekeken.

Indien mechanische fixatie **tijdens afzondering** wordt toegepast, vul dan in over welke materialen de afdelingen hiervoor beschikken:

Fixatiemateriaal (dat gebruikt kan worden tijdens afzondering)	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI	spoed
polsbanden	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
enkelbanden	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
lendengordel/Zweedse gordel	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
andere (beschrijf)					

2 PSYCHIATRISCHE AFDELINGEN (PAAZ EN EPSI)

2.1 PREVENTIEF BELEID

Afdelingsafspraken en -regels

Bezoek is mogelijk op volgende momenten:

Dag	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI
Maandag				
Dinsdag				
Woensdag				
Donderdag				
Vrijdag				
Zaterdag				
Zondag				

Voorzie voor elke afdeling volgende informatie:

- > Beschikbare schriftelijke informatie voor patiënten over afdelingsafspraken en -regels (bv. folders of brochures);
- > Beschikbare schriftelijke informatie voor patiënten over de mogelijke toepassing van afzondering.

Geef in onderstaande tabel weer welke controles kunnen gebeuren bij patiënten van de verschillende afdelingen en geef aan of de werkwijze van deze controle is beschreven in een procedure.

Onder lichaamscontrole wordt een controle verstaan met uitkleden of fysieke aanraking op of onder de kledij.

	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI
Lichaamscontrole (op andere momenten dan bij afzondering)	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
kamercontrole	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
bagagecontrole	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
postcontrole	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
alcohol- en/of drugscreening	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee

controle van de surfgeschiedenis	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
procedure aanwezig	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee

Voorzie voor elke afdeling, waar relevant, volgende documenten:

- > Beschikbare procedures over de mogelijke controles
- > Beschikbare schriftelijke informatie voor patiënten over de mogelijke controles

Infrastructuur

Geef in onderstaande tabel per afdeling weer hoeveel een-, twee- en/of meerpersoonskamers er zijn:

	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI
Aantal eenpersoonskamers				
Aantal tweepersoonskamers				
Aantal meerpersoonskamers				
Kunnen patiënten de kamer zelf sluiten van binnenuit?	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee

Overzicht van de beschikbare alternatieve materialen die gebruikt kunnen worden in het kader van het VBM-beleid:

Gebruik van alternatieve materialen	PAAZ 1	PAAZ 2	PAAZ 3	EPSI
wikkeldeken (ter preventie)	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
verzwarringsdeken (prikkelreductie)	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
dwaaldetectie	ja / nee	ja / nee	ja / nee	ja / nee
andere (beschrijf)				

Medewerkers / VTO

- > Indien ervaringsdeskundigen worden ingezet op de afdelingen: beschrijf het aantal en op welke wijze dit gebeurt.
- > Voorzie op de dag van inspectie een overzicht van de gevolgde vormen over:
 - agressiepreventie/de-escalatie/agressiehantering (sinds 2024) voor alle zorgmedewerkers van de afdeling(en)
 - toepassen van mechanische fixatie (sinds 2025) voor alle verpleegkundigen van de afdeling(en) *(n.v.t. indien volgens het VBM-beleid van deze afdeling mechanische fixatie tijdens afzondering niet wordt toegepast)*
 - toepassen van VBM (sinds 2022) voor alle psychiaters

Vermeld steeds de titel van de vorming, de datum, de naam van de medewerker en de discipline (bv. verpleegkundige, zorgkundige, psycholoog, therapeut...)

2.2 AFZONDERING

Procedures afzondering

- > Leg de procedure afzondering (indien van toepassing ook de procedure voor mechanische fixatie tijdens afzondering) klaar, indien relevant ook beleidsteksten en richtlijnen VBM.
Vermeld versiedatum en/of revisiedatum. Geef per procedure duidelijk aan op welke afdelingen deze van toepassing zijn en wat de procedure concreet beschrijft.
- > Duid in de teksten de passages aan waarin volgende aspecten worden beschreven:
 - De indicaties voor afzondering (en evt. mechanische fixatie)
 - Hoe de uitvoering van de maatregel moet gebeuren
 - Afspraken over contactmogelijkheden met derden en naasten tijdens afzondering
 - Hoe het verhoogd toezicht moet gebeuren en met welke frequentie
 - Hoe het toezicht in fysieke aanwezigheid moet gebeuren en met welke frequentie
 - Of een afzondering na 24 uur kan gecontinueerd worden en op welke wijze
 - De nabespreking van de maatregel met de patiënt
 - De indicaties voor uitkleden/omkleden
 - De afspraken over controle op gevaarlijke voorwerpen
 - De afspraken over toiletbehoeften bij mechanisch gefixeerde patiënt (*n.v.t. indien niet gefixeerd wordt*)

Dossiercontrole afzondering

- > Overzicht van alle afzonderingen vanaf 1/1/2025 bij patiënten van de psychiatrische afdelingen
 - Graag met volgende informatie: identificatie patiënt, startdatum en -uur, stopdatum en -uur, totale duur, of het ging om een combinatie van afzondering met mechanische fixatie. Indien er meerdere afdelingen zijn, de afdeling waar de patiënt was opgenomen.

3 SPOEDGEVALLENDIENST

3.1 PREVENTIEF BELEID

Medewerkers / VTO

> Bezorg op de dag van inspectie:

- De wachtlijst van de oproepbare psychiaters van de week voorafgaand aan de dag van inspectie
- Schriftelijke neerslag van de afspraak over de tijd waarbinnen een psychiater na oproep ter plaatse moet zijn
- De wachtlijst van de spoedartsen (= artsen voor basispermanentie op spoed) van de week voorafgaand aan de dag van inspectie

> Bezorg op de dag van inspectie een overzicht van de gevolgde vormingen over:

- agressiepreventie/de-escalatie/agressiehantering (sinds 2024) voor alle verpleegkundigen en onthaalmedewerkers van de spoed
- toepassen van mechanische fixatie (sinds 2025) voor alle verpleegkundigen van de spoed (*n.v.t. indien volgens het VBM-beleid van deze afdeling mechanische fixatie tijdens afzondering niet wordt toegepast*)
- toepassen van VBM (sinds 2022) voor alle spoedartsen (= artsen voor basispermanentie op spoed)

Vermeld steeds de titel van de vorming, de datum, de naam van de medewerker en de discipline (bv. verpleegkundige, zorgkundige, psycholoog, therapeut...)

Patiëntgerichte zorg

> Licht toe welke informatie er, tijdens het wachten, is voor patiënten over hun wachttijd.

3.2 AFZONDERING

Procedures afzondering

> Leg de procedure afzondering (indien van toepassing ook de procedure voor mechanische fixatie tijdens afzondering) klaar, indien relevant ook beleidsteksten en richtlijnen VBM.

Vermeld versiedatum en/of revisiedatum. Geef per procedure duidelijk aan op welke afdelingen deze van toepassing zijn en wat de procedure concreet beschrijft.

> Duid hierin de passages aan waarin volgende aspecten worden beschreven:

- De indicaties voor afzondering (en evt. mechanische fixatie)
- Hoe de uitvoering van de maatregel moet gebeuren
- Afspraken over contactmogelijkheden met derden en naasten tijdens afzondering
- Hoe het verhoogd toezicht moet gebeuren en met welke frequentie
- Hoe het toezicht in fysieke aanwezigheid moet gebeuren en met welke frequentie
- Of een afzondering na 24 uur kan gecontinueerd worden en op welke wijze
- De nabespreking van de maatregel met de patiënt
- De indicaties voor uitkleden/omkleden
- De afspraken over controle op gevaarlijke voorwerpen
- De afspraken over toiletbehoeften bij mechanisch gefixeerde patiënt (*n.v.t. indien niet gefixeerd wordt*)

Dossiercontrole afzondering

- > Overzicht van alle afzonderingen vanaf 1/1/2025 bij patiënten van de spoed.
 - Graag met volgende informatie: identificatie patiënt, afdeling, duur VBM (datum + start- en einduur), of het ging om een combinatie van afzondering met mechanische fixatie.

4 VERBETERBELEID (VOOR DE VOLLEDIGE CAMPUS)

Welke verbeterprojecten werden de voorbije 5 jaar opgezet i.v.m. VBM op deze campus? (beschrijf beknopt)

Geef 3 sterke punten in het VBM-beleid van deze campus:

1. ..
2. ..
3. ..

Geef de 3 voornaamste verbeterpunten voor de komende jaren op het vlak van VBM voor deze campus:

1. ..
2. ..
3. ..

Gebeurden er de voorbije 5 jaar interne audits over VBM op deze campus? (beschrijf)

Datum laatste meting van patiëntenervaringen op PAAZ/EPsi/spoed op deze campus:

Datum laatste meting van medewerkerservaringen op PAAZ/EPsi/spoed:

> Vul de cijfergegevens voor elke afdeling (PAAZ/EPsi/spoed) in volgende tabel in:

Gegevens VBM – Afdeling X	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal agressie-incidenten					
Aantal afzonderingen					
Aantal afgezonderde patiënten					
(Gemiddelde) duur afzondering					
Aantal afzonderingen langer dan 24u					
Aantal mechanische fixaties (ongeacht de indicatie)					
Aantal mechanisch gefixeerde patiënten (ongeacht de indicatie)					
Aantal afzonderingen met mechanische fixatie					
(Gemiddelde duur) mechanische fixatie tijdens afzondering					

Verslag van de meest recente bespreking van cijfers over afzondering op deze campus besproken op directieniveau.

Verslag(en) van de meest recente bespreking van cijfers over afzondering op deze campus besproken op de afdeling(en).

Verslag van de meest recente inhoudelijke incidentanalyse van een afzondering op deze campus.

Verslag(en) van de meest recente evaluatie van afdelingsafspraken en -regels op de afdeling(en) van deze campus met medewerkers.

Verslag(en) van de meest recente evaluatie van afdelingsafspraken en -regels op de afdeling(en) van deze campus met patiënten en/of naasten.